

REMISSYTTRANDE

2026-09-29

Dnr 0357/26

Er referens: S2026/01360

Socialdepartementet

Enheten för sjukvård och läkemedelsfrågor

Remissyttrande över promemorian Ett första steg i genomförandet av en nationell digital infrastruktur på hälsodataområdet

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerad departementspromemoria på remiss och lämnar, utifrån de ansvarsområden som myndigheten har att bevaka, följande yttrande.

Brå instämmer i vad som anges om att ett kvalitetssäkrat och aktuellt grundregister över vårdgivare kan användas för fler samhällsviktiga syften än hälso- och sjukvård och att brottsförebyggande arbete kan vara ett sådant. Frågan har uppmärksammats av myndigheten i rapporten Välfärdsbrott mot kommuner och regioner (2022:1) och bland annat mot bakgrund av detta välkomnas förslaget om en lag om grundregister över vårdgivare.

I promemorian Förbättrade förutsättningar för IVO - förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården (Ds 2025:17) anges emellertid att ett problem är att oseriösa och kriminella aktörer kan undandra sig tillsyn genom att inte anmäla sig till IVO:s vårdgivarregister eller att underlåta att anmäla ändrade förhållanden om sin verksamhet. I Ds 2025:17 har därför föreslagits att IVO, utöver den möjlighet till vitesföreläggande som redan finns enligt 7 kap. 28 § a § patientsäkerhetslagen (2010:659), ska få besluta om en sanktionsavgift avseende en vårdgivare som inte fullgjort sin anmälningsskyldighet i enlighet med 2 kap. 1 eller 2 § patientsäkerhetslagen.

I den nu föreslagna lagen om grundregister över vårdgivare anges i 8 § att en vårdgivare ska lämna de uppgifter till registermyndigheten som är nödvändiga för att föra registret. Några bestämmelser om en möjlighet för registermyndigheten att meddela sanktioner avseende en verksamhet som inte lämnar uppgifter om sin verksamhet föreslås dock inte. Med hänsyn till de problem som har angivits med att oseriösa och kriminella aktörer undviker att fullgöra sin anmälningsskyldighet till vårdgivarregistret anser Brå att frågan om varför inte samma problem kan antas uppkomma med det nu föreslagna registret behöver belysas ytterligare. I detta sammanhang bör även övervägas om den nya registermyndigheten ska ha möjlighet att vidta sanktioner, för det fall att en verksamhet inte fullgör sin uppgiftsskyldighet till registret.

Som en allmän synpunkt på register som förs över verksamheter visar Brås studie Företag som brottsverktyg (Brå 2025:20) att det krävs tillgång till historiska data för att upptäcka misstänkt bedrägligt beteende. Det kan till exempel gälla återkommande byten av verksamhetsföreträdare eller upprepat uppsagda avtal i förtid. Om det nu aktuella registret ska ha en brottsförebyggande funktion bör därför sådana uppgifter om verksamheterna vara tillgängliga för användarna.

Brå har i övrigt inte några synpunkter på förslagen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Jonas Trolle efter föredragning av chefsjuristen Anton Svensson. I beredningen har utredaren Henrik Angerbrandt deltagit.